

МЕДИА МОНИТОРИНГ

03 НОЕМВРИ 2025 г.

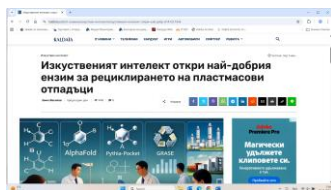
Член на:

Източник: [Kaldata.com](https://www.kaldata.com)

Заглавие: Изкуственият интелект откри най-добрия ензим за рециклирането на пластмасови отпадъци

Линк: https://www.kaldata.com/it-%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/%D0%B8%D0%B7%D0%BA%D1%83%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B5%D0%BD-%D0%B8%D0%BD%D1%82%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82/%D0%B8%D0%B7%D0%BA%D1%83%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D1%8F%D1%82-%D0%B8%D0%BD%D1%82%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82-%D0%BE%D1%82%D0%BA%D1%80%D0%B8-%D0%BD%D0%B0%D0%B9-%D0%B4%D0%BE%D0%B1%D1%80-614123.html#google_vignette

Текст: Замяряването на околната среда с пластмаси е сложен проблем, тъй като различните полимери, като полиестери, PET и полиуретан имат уникални химични връзки, които изискват специфични методи за разграждане. Въпреки че вече са разработени ензими за разграждане на някои пластмаси, те решават

само част от проблема. И докато за PET и редица други пластмаси е намерен метод за обезвреждане, полиуретанът е извън обсега на учените.

Полиуретанът се използва в опаковките, като елемент от облеклото и обувките и в много други области. Например, през 2024 година в световен мащаб са произведени 22 милиона тона от този полимер, който не може да бъде разложен на съставните си химикали. Полиуретанът се разлага частично при нагряване в присъствието на диетиленгликол, но все още е невъзможно да се изолират основните компоненти за повторна употреба от получената смес. Поради това полиуретанът просто се изгаря, което го приравнява към токсичните отпадъци.

Международна група учени решава да използва съвременни инструменти на изкуствения интелект за анализ на протеини (ензими), за да намери най-добрия ензим за разграждане на полиуретан.

Като за начало те проучили работата на свои колеги и избрали 15 най-обещаващи кандидати. Важно условие било да се гарантира, че ензимът работи в присъствието на диетиленгликол при нагряване. При тези обстоятелства към стабилността на протеина били поставени специални изисквания. След проверката останали 3 най-обещаващи ензима, чиито белтъчни форми били потърсени в реални бази данни за белтъчни структури и в базата данни за предсказване на белтъци AlphaFold на Google.

Ефективността на търсенето чрез AlphaFold се оказала ниска, поради което учените адаптирали за целите си невронните мрежи Pythia-Pocket и Pythia. Задачите на изкуствения интелект включваха анализ на аминокиселините в състава на обещаващи ензими – колко силно могат да реагират с други химикали, както и определяне на стабилността на ензимите в работни условия. Прецизирането на AI инструментите доведе до създаването на още един – платформата GRAS, която се справи най-добре със задачите.

Източник: [Frognews.bg](https://frognews.bg)

Заглавие: Европа се дави в електроника: Над 32 кг нови устройства на човек

Линк: <https://frognews.bg/novini/evropa-davi-elektronika-nad-32-novi-ustroistva-chovek.html>

Текст: В ерата на технологиите и дигитализацията Европа произвежда повече електроника от всякога, което води след себе си планини от отпадъци, които задушават континента. Според последните данни, представени от Евростат за 2023 година, в ЕС официално са събрани 11,6 кг отпадъци на глава от населението от електрическо и електронно оборудване (ЕЕО или електронни отпадъци), включващи домакински уреди, смартфони и компютри. Според същия доклад на всеки се падат 32,2 килограма ново електрическо и електронно оборудване.

Разликата от 20,6 кг на човек чертае тревожна тенденция – милиони устройства остават по домовете, в мазета или се изхвърлят неправилно, вместо да бъдат върнати за рециклиране.

Между 2015 и 2023 г. ЕЕО, пуснато на пазара в Европейския съюз (ЕС), нараства с 78% — от 18,1 кг на човек през 2015 г. до 32,2 кг през 2023 г. Ръстът при събирането на отпадъци и рециклирането обаче изостават – те се увеличават с едва 60%, достигайки 11,6 кг на човек.

Най-голямо количество ЕЕО, пуснато на пазара, е регистрирано в Нидерландия — 45,4 кг на човек, следвана от Германия (38,9 кг) и Австрия (35,1 кг). От другата страна, в Кипър на пазара са пуснати само 14,8 кг електронно оборудване на човек. Словакия (15,8 кг) и България (17,9 кг) също се нареждат сред страните с най-ниски стойности.

Вероятно много от вас ще останат изненадани от факта, че сред всички държави в ЕС само България успява да постигне пълен баланс между нови устройства и събрани отпадъци. На човек се падат 17,9 кг ново електронно оборудване и 17,9 кг електронни отпадъци, събрани и отчетени по официални канали.

Това означава, че страната ни рециклира толкова, колкото и консумира — впечатляващо постижение на фона на страни като Нидерландия, където съотношението е почти 4 към 1 (45,4 кг нови продукти срещу 12,3 кг рециклирани отпадъци).

В челната тройка по събрани отпадъци на човек се нареждат още Чехия (16,8 кг) и Австрия (15,9 кг), докато Кипър (3,8 кг), Малта (5,8 кг) и Португалия (5,8 кг) изостават сериозно.

Разликата между произведената и събраната електроника показва не само мащаба на потреблението, но и пропуските в управлението на отпадъците. Въпросът далеч не е само екологичен, но и икономически — в електронните отпадъци има ценни суровини като злато, мед, литий и редки метали, които могат да бъдат възстановени и използвани отново.

Контрастът между 32,2 кг нови устройства и 11,6 кг събрани отпадъци е показателен: Европа произвежда и консумира повече, отколкото рециклира. В свят, в който всеки нов модел телефон носи стар, изоставен апарат след себе си, устойчивото бъдеще зависи не само от технологиите, а от начина, по който се научаваме да се разделяме с тях.

Източник: Столица

Заглавие: Какво става със завода за отпадъци на Столична община?

Линк: <https://stolica.bg/ot-mrejata/kakvo-stava-sas-zavoda-za-otpadatsi-na-stolichna-obshtina-video>

Текст: Видео заснето в завода за отпадъци на Столична община - СПТО, поставя въпроси, на който живеещи в Красно село и Люлин, където има криза със сметоизвозването, чакат отговори.

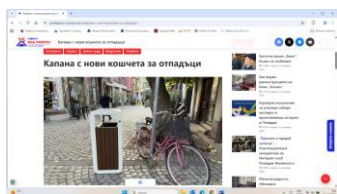
Кадрите са заснети на 02.11.2025 г. и публикувани във Фейсбук от възмутен шофьор, който седи над четири часа на опашката пред завода, за да разтовари и да се върне в наряд.

Шофьори на камиони твърдят, че в завода има доста напрежение между шофьорите, защото се чака, а директорът е разпоредил камионите да влизат от долния портал? Нямамо къде да се изсипва боклука в завода, защото нямамо хора в завода, а те са изпратени в кризисните Люлин и Красно село, се казва още във видеото.

Източник: [Podtepeto.com](https://podtepeto.com)

Заглавие: Капана с нови кошчета за отпадъци

Линк: <https://podtepeto.com/aktualno/kapana-s-novi-koshcheta-za-otpadaczii/>

Текст: Малка, но важна промяна към по-чист квартал

Нови, модерни кошчета за отпадъци вече са поставени по уличките на артистичния квартал Капана, видя репортер на Под тепето.

Доскоро в лабиринта от барове, ателиета и малки магазини почти липсваха места за изхвърляне на боклук. Старите кошчета, които се брояха на пръстите на едната ръка и бяха изпочупени, вече са премахнати и заменени с нови. Те са стабилни, покрити и имат вграден пепелник. Естетичните контейнери се вписват чудесно в градската среда, коментират минавачите.

Жителите и посетителите на Капана също посрещат промяната с одобрение, защото новите кошчета не само улесняват поддържането на чистота, но и показват грижа за облика на един от най-емблематичните квартали на Пловдив.